

Bestemmelsen kan også anvendes, hvor en ægtefælle er indsat som begunstiget, og en sådan begunstigeelse må anses for urimelig i forhold til livsarvingen efter forsikringstageren, eller hvor livsarvingen efter forsikringstageren er indsat som begunstiget, og hvor denne indsættelse må anses for urimelig i forhold til ægtefællen og/eller andre livsarvinger. Bestemmelsen kan ikke påberåbes af forsikringstagerens samlever.

I modsætning til den gældende forsikringsaftalelovs § 104 bygger lovforslaget ikke på en rent »mekanisk« sammenhæng med de familieretlige og arveretlige regler om boslod og tvangsarvelod. Det foreslås imidlertid, at det beløb, som ved dom kan tilfalde ægtefællen og en livsarving ikke kan overstige, hvad der ville være tilfaldet den anmodende ægtefælle eller livsarving som boslod og tvangsarv, jf. § 5, § 10 og § 11, stk. 2, i forslaget til ny arvelov, hvis forsikringssummen i stedet var tilfaldet forsikringstagerens solvente dødsbo. Om baggrunden herfor henvises til pkt. 2.2.3. og 2.3.

Stk. 1 omfatter også uigenkaldelige begunstigelser og går på dette punkt videre end den gældende § 104, stk. 2.

Et krav om regulering efter stk. 1 behøver ikke at være rettet mod alle forsikringstagerens forsikringsordninger. Ægtefællen eller en livsarving kan således fremsætte krav om, at der foretages regulering af en enkelt eller enkelte ordninger. Ved vurderingen af om der skal ske regulering, må der i et sådant tilfælde bl.a. tages hensyn til begrundelsen for indsættelsen af den begunstigede i den forsikringsordning, der ønskes reguleret, og denne begunstigelses sammenhæng med andre forsikringsordninger, jf. stk. 2 nedenfor. Hvis der i forvejen tilfalder en ægtefælle eller en livsarving beløb, fordi de er indsat som begunstigede i forsikringstagerens øvrige forsikringsordninger, vil det være et moment, der kan tale imod en regulering.

Reguleringen kan ske helt eller delvist. Hvis der alene er tale om en beskeden forsikringssum, kan det være uhensigtsmæssigt at foretage en deling. Det må endvidere indgå i vurderingen, om den begunstigede eller den arving, der kræver regulering, i forvejen skal modtage beløb i form af arv eller andre forsikrings- og pensionsopsparingssummer i anledning af forsikringstagerens død.

Den del af en forsikringssum, der udbetales til ægtefællen eller en livsarving i medfør af stk. 1, udtages uden om boet på samme måde som det beløb, der tilfalder den begunstigede, jf. § 102, stk. 1, 2. pkt.

Stk. 2 angiver en række hensyn, der skal indgå ved vurderingen af, om begunstigelsesindsættelsen må anses for urimelig.

Stk. 2, nr. 1, indebærer, at baggrunden for indsættelsen af den begunstigede må indgå ved vurderingen af, om forsikringssummen helt eller delvist skal gå til en anden end den begunstigede. Hvis begunstigelsesindsættelsen tjener et rimeligt formål, taler det imod en anvendelse af reglen.

Har forsikringstageren f.eks. indsat en livsarving som begunstiget til en kapitalpension, bør ægtefællen eller andre livsarvinger ikke kunne gøre indgreb i livsarvingens ret til forsikringssummen, hvis forsikringen er tegnet, f.eks. for at livsarvingen skal være økonomisk sikret under sin uddannelse på samme måde som en ældre bror eller søster, der tidligere i forbindelse med sin uddannelse er blevet understøttet af forsikringstageren. Tilsvarende bør børnene ikke kunne angribe en forsikringsordning, hvor forsikringstagerens ægtefælle eller samlever er indsat som begunstiget med henblik på, at denne skal sikres et rimeligt beløb til forsørgelse efter forsikringstagerens død.

Et rimeligt formål kan også foreligge, hvor en begunstigelsesindsættelse er foretaget – typisk uigenkaldeligt – som led i en bodelingsoverenskomst i forbindelse med separation og skilsmisse. I en sådan situation bør der som hovedregel ikke være mulighed for, at forsikringstagerens livsarvinger eller en ny ægtefælle får del i forsikringssummen. En konkret vurdering vil dog kunne føre til et andet resultat.

Som et andet formål, der typisk vil være rimeligt, og som ofte med afgørende vægt kan tale imod en regulering, kan nævnes tilfælde, hvor forsikringstageren har indsat en kompagnon som – typisk uigenkaldeligt – begunstiget til at modtage en forsikringssum, der kan bidrage til at sikre, at kompagnonen kan videreføre erhvervsvirksomheden.

I stk. 2, nr. 2, foreslås det, at der skal lægges vægt på ægtefællens, livsarvingens og den begunstigedes økonomiske behov. Hvis forsikringstageren f.eks. har indsat en tredjemand som begunstiget og efterladt sin ægtefælle og børn uden nævneværdige midler, vil dette som udgangspunkt tale for, at der skal ske en regulering til fordel for ægtefællen og børnene.

En regulering bør som altovervejende hovedregel ikke finde sted, medmindre den, der begærer reguleringen, har et økonomisk behov for det. Det forhold, at forsikringstagerens begunstigelsesindsættelse fører til en skævdeling af de efterladte midler mellem livsarvingerne og ægtefællen er derfor ikke i sig selv et moment, der taler for en regulering efter stk. 1.

Hvis forsikringstageren har indsat sin ægtefælle eller samlever som begunstiget, vil der som nævnt kun sjældent være anledning til at imødekomme en begæring om regulering fra en fælles livsarving, også selv-